



Helyi tanterv ajánlás a Képességfejlesztő sakk tantárgyhoz az általános iskolák 1. évfolyama számára

Helyi tanterv ajánlásunknak Polgár Judit Sakkpalota képességfejlesztő sakktankönyv teljes mértékben megfelel. A kerettanterv által meghatározott témaköröket integráltan tanítja. Az előírásoknak megfelelően a cselekvő tapasztalatszerzés áll a módszertan középpontjában. A sakkozás, alapvető kognitív lelki folyamatokat és funkciókat működtetve, játékon keresztül hat az értelmi képességek, mindenképp a megértést és a problémamegoldást biztosító gondolkodás fejlődésére.

Kapcsolódó kiadványok:

Sakkpalota 1 Képességfejlesztő sakktankönyv: Polgár Judit

Sakkpalota 1 Képességfejlesztő munkafüzet: Polgár Judit

Alapelvek, célok és feladatok

Korunk, a digitális társadalom olyan mértékű ingertömeg-, adatfeldolgozást tesz szükségessé az emberek számára, hogy bizonyos ezzel kapcsolatos, rendszerezési képességek, kompetenciák elsajátítása létszükségletté vált. Ezen képességek megléte az ismeretszerzés mellett a sikeres tanítási-tanulási folyamatban is elengedhetetlen. A sakk a maga szimbólumrendszerével, a vizuális információk alapján, a digitális térhez hasonlóan korlátozott kódokból történő tájékozódásra, információszerezésre épülő rendszerével, párhuzamos gondolati síkon, a problémák több nézőpontból való megvizsgálásával (minimum a saját és az ellenfél szempontjából) válik kivételes oktatási eszközzé a digitális korba beleszületett gyermekek számára. Egyben a holisztikus, vizuális információkra épülő gondolkodás térnyerésével háttérbeszoruló logikai-elemző gondolkodást is készségi szinten képes fejleszteni.

A Sakk, mint oktatási eszköz kerettanterve a megújult nevelésközpontú iskola, s ezen belül egy kompetencia alapú nevelési-oktatási folyamat része, amely biztosítja a sakkozás intézményesen szervezett tanítását-tanulását.

A sakk, az egyik leghatékonyabb képességfejlesztő eszköz, amelynek segítségével a gyerekeket az óvodáskor végén, iskolás kor elején be lehet vezetni a tudatos ismeretsajátítás világába. A sakkozás, alapvető kognitív lelki folyamatokat és funkciókat működtetve, játékon keresztül hat az értelmi képességek, mindenképp a megértést és a problémamegoldást biztosító gondolkodás fejlődésére. Azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni a sakkozás nevelő-fejlesztő erejét, személyiségformáló hatását sem.

A sakkjáték tanulásának-gyakorlásának kedvező hatása a gyermekek egész intellektuális fejlődésére tudományosan is kimutatott.

A sakk haszna a közoktatásban elsősorban abban rejlik, hogy előmozdítja a különböző műveltségi területek elsajátítását, képessé tesz az elavult információk elvetésére, és az új információk beépítésére, vagyis egészében a jövőre készít elő.

Sakkozás közben a gyerekek egy sor már tárolt információt mozgósítanak és kombinálnak össze, miközben idegrendszerükben a sejtek közti kapcsolatok száma sokszorozódik. Ezeket a kapcsolatokat fogják felhasználni mindenfajta tanulása során. A sakk a maga vizuális szimbólumrendszerével az egész tanulási folyamat kialakulására komoly kihatással van.

A Sakk, mint oktatási eszköz projekt bevezetésének elsődleges célja a személyiségfejlesztés, a tehetséggondozás, a kritikai gondolkodás fejlesztése intézményi keretek között, heti rendszerességgel, tanítási idő keretében.





További cél:

- a sakk táblajáték alapismeretek nyújtása,
- a logikus, kritikai gondolkodás képességének kialakítása,
- önálló döntéshozás kialakítása,
- összefüggések, globális folyamatok felismerése,
- önálló tapasztalatgyűjtés, adatfeldolgozás gyakorlatának kialakítása,
- gyakorlatias szemlélet kialakítása,
- kreativitás növelése,
- viselkedés zavaros tanulók megsegítése az oktatásba való beilleszkedésben
- memóriafejlesztés.

A sakk egy, a tanuló személyiségét komplexen fejlesztő stratégiai táblajáték.

A sakk szabályainak tanulása közben a gyermeknek bővül:

- emlékezete,
- szóincse,
- megkülönbözteti a bábukat és nevet rendel melléjük,
- megismeri tulajdonságait: melyik hogyan léphet, hogyan üthet,
- megtanul, síkban tájékozódni
- megismeri a mátrixot: a sor és oszlop fogalmát,
- egyeztetni a bábuk helyét és értékét,
- a táblán történő tájékozódáshoz számokat és betűket rendel egymáshoz,
- elsajátítja a játékszabály rendszerét.

A kompetenciafejlesztést az alsó tagozaton a tanító, a sakkoktató az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal valósítja meg. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoport, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.



Óraszámok

A kerettanterv ajánlott óraszama heti 1 a tanítási-tanulási folyamatba építve.

Lehetőség van az összóraszám 10 %-ával növelni az éves keretet a szabadon felhasználható órák terhére. Ezt a többletet két egészen különböző céllal is választhatjuk. Ha a tanulók nagyobb része szorul rá több, időigényes tapasztalatszerzésre, illetve egy-egy készség alaposabb begyakorlásra, ezzel szolgálhatjuk a fokozottan hátrányos helyzetű, illetve fokozott tanulási nehézségekkel küzdő tanulók tanulási esélyeinek javítását. Többlet órát azonban akkor is célszerű tervezni, ha sok az átlagosnál jobb adottságokkal rendelkező tanulónk van, akiknek fejlesztését igényesebb feldolgozással, a témakörök mélyebb tartalmi kimunkálásával, összetettebb problémák szerepeltetésével szolgálhatjuk. Mindkét esetben több idő fordítható a problémamegoldó és alkotó gondolkodás, valamint a kreativitás fejlesztésére.

Időkeret felosztása

Kompetenciaterület	Évfolyamonkénti, választható óraszám			
	1.	2.	3.	4.
Sakk, mint oktatási eszköz	32 (+3)	32 (+3)	32 (+3)	32 (+3)

A **Sakk, mint oktatási eszköz** kerettanterv feldolgozása az alábbi struktúrában szerepel:

- bevezetés: célok, feladatok,
- 1., 2., 3-4. évfolyamra lebontott tematikai egység megnevezése, a tematikai egység ajánlott óraszama, fejlesztési célok, előzetes ismeretek, követelmények, kapcsolódási pontok, kulcsfogalmak tematikai egységenként, értékelés.

A tanulók értékelése

Az értékelés során célszerű a szöveges értékelést alkalmazni, mivel a kompetenciafejlesztés során elsősorban nem csupán az ismeretek hiányát vagy meglétét vizsgáljuk, hanem a tanuló önmagához viszonyított fejlődését, előrehaladását.

A tanuló értékelésének szempontjai:

- fogalmak ismeretére
- készségekre
- attitűdök.

Az ellenőrzés területei, formái

A tanulók – tanító által törtéző – *megfigyelése:*

- önálló tevékenységben;
- csoportmunkában/páros munkában való részvétel során.



Tanulói megfigyelések:

- egymás munkájának segítése csoportmunkában/párban;
- önellenőrzés.

A fejlődési folyamat követése során végzett *elemzések* informálnak

- a tanulók egyéni haladásáról (tanulási mód, tempó, egyéni nehézségek, különleges érdeklődés, egyéni teljesítmény stb.);
- a fogalomépítés aktuális szintjéről.

A *diagnosztikus mérések* segítik annak megállapítását, hogy az „indulási” és várható „érkezési” szint között meghúzott fejlesztési folyamat ívének mely pontján észlelhető hiány, töréspont. Ezek differenciált okainak kutatása teszi lehetővé a „formáló-segítő” értékelés megfogalmazását. Az időszakos, diagnosztikus mérések megtervezése mindig a tanító feladata, aki pontosan tudja, milyen célokat tűzött ki az adott időszakban, és mit, milyen konkrétsági szinten és milyen mélységben tudtak feldolgozni. (Tehát pl. amit csak tárgyi tevékenységgel végeztek, azt nem mérheti feladatlapos formában, írott anyag alapján...)

A *szummatív mérések* is hozzájárulnak ahhoz, hogy pontos képet alkossunk a tanulók tudásáról, képességeik fejlődéséről. Ezek a mérések azonban semmiképpen nem fontosabbak és nem adnak hitelesebb információkat a gyerekek felkészültségéről, mint a velük folyamatosan együtt dolgozó pedagógus megfigyelései.

Az 1. és 2. évfolyamon semelyik formában nem javasolható a teljes tanórát kitöltő mérés.

A tanulási folyamaton belül a tanulók értékelésével az egyén fejlettségét, aktuális tudását viszonyítjuk a saját képesség szerint elérhető legmagasabb szinthez, valamint a fejlesztés, tanulás során várható eredményhez.

A tantervben az egyes évfolyamok végén a fejlődés várható eredményeinek meghatározását irányelveknek kell tekinteni. Azt, hogy az adott területen mennyire biztatóak az aktuális helyzet és a fejlődés jelei, a pedagógusnak kell megítélnie. Vannak olyan területek, amelyekben viszonylag egyszerűen, teszteléssel megállapíthatók a teljesítmények. Ezekben a területeken is óvatosan kell kezelni a megfogalmazott irányelveket, hiszen pl. a számolni legjobban tudó ember is követ el számolási hibát, az egyébként jó problémamegoldó ember is félreérthet egy-egy olvasott vagy hallott szöveget. Ezért – bár mérésekkel sok területen megbízható információkat szerezhetünk növendéink tudásáról, felkészültségéről, képességeinek fejlettségéről – kellő mértékben kell támaszkodnunk a folyamatos megfigyelés során gyűjtött tapasztalatokra.

Az év végi értékelés egyrészt a szummatív mérési eredményekre, másrészt a tanító folyamatos megfigyelései során szerzett összképre épül.

A fejlesztendő attitűd az kompetenciafejlesztésen belül a tanuló önmagához és az őt körülvevő világhoz való, különösen a társakhoz való viszonyt jelenti. Akkor sikeres a fejlesztés, ha a tanuló szubjektív értékelése önmagával és társas (formális és informális) kapcsolataival szemben átfedésben van a külső szemlélők értékelésével.

A rendszeres visszajelzés a tanulónak a pedagógus és társai által a tanév során elengedhetetlen. A visszajelzések gyűjtése és dokumentálása portfóliószerűen történhet, ugyanígy a tanuló reakcióinak és elhatározásainak rögzítése, segíti az értékelést.

A megfelelt szint többnyire az elsajátított ismertek alkalmazását jelenti, amikor a tanulók segítséggel képesek az ismerteket az adott helyzetben történő alkalmazására.

A kiválóan megfelelt szint azokat a megalapozott átlagismerteket feltételezi, amelyek birtokában a tanuló önállóan képes azokat adott helyzetben, problémamegoldás során alkalmazni.

Sokat segíthet, ha a tanári értékelés mellett lehetőséget adunk a folyamatos önértékelésre is.

1. osztályban az önértékelés szóban történhet, majd fokozatosan bevezetve 2. osztálytól írásban is. Minden témakör előtt a csoporttal közösen kitölthetünk egy önértékelő táblázatot, vagy megkérhetjük a diákokat, hogy egyénileg töltsék ki azt.





A tankönyvek kiválasztásának elvei

Tankönyvcsalád célja, helye, szerepe az oktatási folyamatban

Cél annak a pedagógiai-tanulói munkának a hathatós segítése, amelyben az alsó tagozaton a tanítóé a tervező, irányító, segítő és ellenőrző szerep, de amelyben a gyerekek életében és tudásában kell végbemennie a fejlődésnek, pozitív változásnak, kitermelődnie a jól használható, gazdag tartalmú fogalomrendszernek.

Segít abban is, hogy gazdag **tapasztalati bázist** kínál a fogalmak építéséhez, fogalmi rendszer formálásához, **alkalmazható tudás megszerzéséhez** alkalmas **problémahelyzetek** teremtésével, **tevékenységek** leírásával. A **módszertani kultúra gazdagítása** is a tankönyvcsalád céljaihoz tartozik.

Fontos cél, hogy a sakkal való foglalkozást minden kisgyerek számára **érdekesé, érthetővé**, sokszor **izgalmassá** és **örömszerzővé** tegyük.

Kiemelt feladatok

- A **fejlesztés-központúság** megvalósítása két fő területen: a tanulók komplex fejlesztése; valamint a sakk tartalmak fokozatos felépítése, mélyítése, bővítése terén. Ez a szemlélet megkívánja, és a felépítés lehetővé teszi a tanulók differenciált foglalkoztatását, az egyéni bánásmód megvalósítását is.
- Az **esélyegyenlőtlenség csökkentése**, a különböző adottságú, képességű tanulók tanulási-fejlesztési esélyeinek, tehetségük kibontakoztatásának változatos módszerekkel történő megvalósítása.
- Olyan **módszertani ajánlások, tevékenységi formák** (pl. páros és csoportmunka, kooperatív tanulási eljárások) megjelenítése, ajánlása, amelyek a feldolgozást érdekesebbé és ezáltal eredményesebbé tehetik.





Tematikai egység	BEVEZETÉS A SAKK VILÁGÁBA			Órakeret: 8 óra
Előzetes tudás	Nem igényel			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Pozitív érzések kialakítása a sakk szabályaival kapcsolatosan. A bábok mozgásának életszerű megismerése. Térlátás fejlesztése. Játékos feladatok: Fejlesztés: mozgáskoordináció, téri tájékozódás, vizuális figyelem, emlékezet, gyorsaság, szem-kéz koordináció, szerialitás, emlékezet, figyelem, analógiás gondolkodás, hangok differenciálása.</p> <p>Kiemelkedő jelentőségű a beszédértés, szövegalkotás fejlesztése. Kooperáció a társakkal, eredményes munkaszervezés.</p>			
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tan-eszközök
<p><u>Bevezetés a sakk világába</u> Mesés történetek a saktörténelemből.</p> <p><u>Ismerkedés a sakkbábokkal</u> A bábok megnevezése. Gyalogok és tisztek.</p> <p><u>Ismerkedés a sakkjárással</u> Négyzetek fekete-fehéren. Bevezetés a vonalak, sorok és átlók világába.</p> <p><u>Ismerkedés a bástyával</u> Lépés a bástyával a vonalakon. Ütés a bástyával.</p> <p><u>Ismerkedés a futóval</u> Lépés a futóval az átlókon. Ütés a futóval.</p> <p><u>Ismerkedés a csodás vezérrel (királynővel)</u> Lépés a vezérrel. Ütés a vezérrel. Játék: 8 vezéres sakkeladvány.</p> <p><u>Összefoglaló</u>: Ismerkedés a táblával, bástya, vezér és futó lépéseivel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Bevezetés az új ismeretekbe mozgásos feladatokkal A különböző bábok megkülönböztetése, a bábok többféle ábrázolásának megismerése. A csatamező felfedezése. Sor, vonal, átló fogalmak elsajátítása. Tájékozódás a sakkjáráson, minden mező nevének megismerése. A bástya, a futó, a vezér menetmódjának, ütésének, kiinduló helyzetben való elhelyezkedése. A megismert bábok saktörténetének megismerése. 	<p>Játékok, csoportmunkák, egyéni feladatvégzés.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom</i>: beszédértés.</p> <p><i>Matematika</i>: irányok, koordináta-rendszer.</p> <p><i>Testnevelés és sport</i>: mozgás különböző irányokban, kooperáció a társakkal.</p> <p><i>Vizuális kultúra</i>: vizuális figyelem.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat</i>: szem- és kézköordináció.</p>	<p>Tk. 1-30. Mf. 1-14. sakkjárási melléklet, sakkbábok melléklet</p>
Kulcsfogalmak / fogalmak	vonal, átló, sor, mező, gyalog, tiszt, bástya, futó, csodás vezér, király, ütés, támadás, védekezés			





Tematikai egység	ISMERKEDÉS A HUSZÁRRAL, A GYALOGGAL ÉS A KIRÁLYAL. SAKKADÁS			Órakeret: 8 óra
Előzetes tudás	megismert bábok pontos megnevezése, tájékozódás a sakktáblán, lépések ismerete			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A sakkozás szabályainak megértése és alkalmazása az életkori sajátosságoknak megfelelően. Kooperáció a társakkal. Kifejezőképesség és logikus gondolkodás fejlesztése. Játékos feladatok. <i>Fejlesztés:</i> keresztcsatorna, kinezetikus információ verbálissá alakítása, észlelés, szerialitás, hangok differenciálása, analízis - szintézis, egyensúly, test séma, mozgáskoordináció, téri orientáció.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tan-eszközök
<i>Ismerkedés a sakk királyával</i> Lassan lép a király. Ütés a királlyal.	<ul style="list-style-type: none"> Bevezetés az új ismeretekbe mozgásos feladatokkal. A különböző bábok sakkadásának megismerése, adott helyzetekben az utolsó lépés felismerése. A megismert bábok sakk történetének megismerése Mennyiség és minőség közti különbség szemléltetése a sakkbábok értékrendszerén keresztül. A játék céljának hangsúlyozása a király elfogása. A király, a huszár, a gyalog menetmódjának, ütésének, kiinduló helyzetben való elhelyezkedése. 	Játékok, csoportmunkák, egyéni feladatvégzés.	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> kérdések értése, világos válaszok megfogalmazása; szabályok megértése.</p> <p><i>Matematika:</i> irány, koordinátarendszer; téri orientáció; logikus gondolkodás fejlesztése; sorrendiség.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgáskoordináció, téri orientáció.</p>	Tk. 30-60. Mf. 15-29.
<i>Ismerkedés a sakkdással</i> Királlyal kapcsolatos szabályok. Királyok csatája.				
<i>Ismerkedés a (csalafinta) huszárral</i> Ugribugri: bevezetés a huszár lépéseibe L alakban. Ütés a huszárral. Huszártúra.				
<i>A huszár erőviszonyai a sakktáblán</i> Az aktív/erős huszár a tábla közepén. Szegény/passzív paci a sarokban. Huszárcsata.				
<i>A sakkbábok értékrendszere</i> Mennyiség és minőség közötti különbség. Összegzés az eddigi bábokról.				
<i>Ismerkedés a (kis) gyaloggal</i> Bevezetés a gyalog lépéseibe alapállásból. Az egyetlen báb, mely másképp üt, mint lép.				
<i>A gyalog átalakulása</i> Céltudatosan előre a gyaloggal. Milyen bábót érdemes felvenni és miért.				
<i>A játszma kezdete: az alapállás</i> Felsorakoznak a gyalogok. A tisztek helyes elhelyezése.				
Kulcsfogalmak / fogalmak	gyalogok, tisztek, bástya, futó, csodás vezér, király, üt és lép, támadás, védekezés			





Tematikai egység	ALAPÁLLÁS, SZABÁLYOK, SAKK ÉS MATT			Órakeret: 8 óra
Előzetes tudás	Gyalog lépései, üt és lép; tisztelt helyes elhelyezése, lépései; mennyiség és minőség közötti különbségek helyes értelmezése,			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A sakkozás szabályainak megértése és alkalmazása életkori sajátosságoknak megfelelően. Kooperáció a társakkal. Térlátás fejlesztése. Játékos feladatok. Fejlesztés: figyelem, logikus gondolkodás, analógiák felismerése és alkalmazása, mozgáskoordináció, szókinccs, emlékezet, vizuális figyelem, szövegalkotási készség, analízis-szintézis			
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tan-eszközök
<p><i>Ismerkedés a sánccal</i> A király biztonságba helyezése. Sánc a fejlődés része.</p> <p><i>Bővebb sakkadással kapcsolatos ismeretek</i> Ófelségének: sakk! A király támadása különböző bábokkal.</p> <p><i>Védekezés a sakk ellen</i> Bevezetés a védekezési technikákba. Problémák megoldása a sakktáblán (és rajta kívül is).</p> <p><i>Matt a királynak!</i> Háromféle eredmény a játszma végén. A végeredmény pontozása és értékelése.</p> <p><i>A sakk és a matt közötti különbség</i> Menekülési lehetőségek. Legjobb védekezés az ellentámadás.</p> <p><i>Ismerkedés az alap- és az egy lépéses mattokkal</i> Mattadás vezérrel. Mattadás egyéb bábokkal. Alapsori mattadás.</p> <p>Támadás és védekezés az alapsoron. Alapsori gyengeség megelőzése.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bevezetés az új ismeretekbe mozgásos feladatokkal. • A támadások ellen való védekezés fontossága. • Az első védekezési lehetőség a sáncolás szabályainak megismerése, adott helyzetekben. • A védekezés lehetőségei az életben és a sakktáblán. • A közös erővel végzett munka eredménnyel jár. • Sakk vagy matt, helyzetek átlátása, lehetőségek felderítése. • A játszmák végeredményeinek lehetőségei, pontozás. 	<p>Játékok, csoportmunkák, egyéni feladatvégzés.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> kérdések értése, világos válaszok megfogalmazása, szókinccs, szövegalkotási készség fejlesztése.</p> <p><i>Matematika:</i> irány, koordináta-rendszer, térlátás fejlesztése, analógiák felismerése és alkalmazása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> térlátás fejlesztése, vizuális figyelem.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgáskoordináció.</p>	<p>Tk. 61-90 Mf. 30-44</p>
Kulcsfogalmak / fogalmak	sánc, védekezési technika, eredmények a játszmák végén, legjobb védekezés a támadás			





Tematikai egység	A PATT, A MEGNYITÁS TAKTIKÁI, VERSENYSZABÁLYZAT			Órakeret: 8 óra
Előzetes tudás	Gyalogok, tisztek helyes lépéseinek alkalmazása			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A sakkozás szabályainak megértése és alkalmazása életkori sajátosságoknak megfelelően. Kooperáció a társakkal. Kifejezőképesség és logikus gondolkodás fejlesztése. Játékos feladatok. Játékos feladatokkal fejlesztés: gondolkodás, figyelem, emlékezet, szókinccs, szerialitás, hangok differenciálása, szóbeli szövegalkotási képesség, kommunikációs készség.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tan-eszközök
<i>Egyik fél se győz: döntetlen (remi)</i> Döntetlennel kapcsolatos szabályok. Bevezetés a patt fogalmába.	<ul style="list-style-type: none"> • Bevezetés az új ismeretekbe mozgásos feladatokkal. • Az első lépések fontosságának szemléltetése. • Gyors játszmák megismerése, kivédése. • Ki tegye meg az első lépést, hova lépjenek a tisztek, a centrum fontosságának, előnyeinek megismerése. • Villa fontossága a játszmákban, hiszen ha egy báb egyszerre többet támad, amíg az egyik megmenekül a másik figura elvész. 	Játékok, csoportmunkák, egyéni feladatvégzés.	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szabályértés, kifejezőképesség, szókinccs fejlesztése.</p> <p><i>Matematika:</i> szabályértés, logikus gondolkodás fejlesztése; sorrendiség.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i></p> <p>A győzelem és a vereség feldolgozása. A versenyek szabályai, lebonyolítása.</p>	Tk. 91- 120 Mf. 45-59
<i>Bevezetés a megnyitás alapelveibe</i> Fejlődés a gyalogokkal és a tisztekkel. Bevezetés a centrum fogalmába.				
<i>A legrövidebb sakkjátszmák</i> Erények és gyengeségek a megnyitásban.				
<i>Ismerkedés a susztermattal</i> A gyenge megnyitás következményei.				
<i>A centrum jelentősége a megnyításban</i> A bábok helyes fejlődése a centrum irányába. A centrum elfoglalása és annak ereje.				
<i>Bevezetés a villa fogalmába a sakktablán</i> Az idő értéke (egyszerre csak egy futhat, a másik báb elesik).				
<i>Házi sakkbajnokság: egylépéses matt feladványok vetélkedő</i> A versenyek szabályai, lebonyolítása.				
<i>Mit tanultunk ebben az évben?</i> Összefoglaló a tanultakról. „Diplomakiosztó”.				
Kulcsfogalmak/ fogalmak	döntetlen-remi, centrum, megnyitás, villa			

